

Turvallisen retken muistilista

1 Vastuu

Opettajan vastuu oppilaistaan on jakamaton. Opettaja vastaa kaikkien oppilaidensa turvallisuudesta joka hetki koko retken ajan. Opettajan tulee saada retken ajaksi työnantajalta matkapuhelin, jotta hän voi tarpeen mukaan olla yhteydessä rehtoriin, huoltajiin ja muihin tarvittaviin tahoihin.

2 Koulun toimintaa

Retken tai leirikoulun on oltava koulun toimintaa. Tämä edellyttää, että ne on merkitty vuosisuunnitelmaan.

Vuosisuunnitelmaan merkitsemättömät vapaa-aikana ja viikonloppuna tehdyt retket eivät ole koulun toimintaa. Tästä on tiedotettava kaikille selkeästi. Nämä retket eivät ole opettajan työtä, vaan opettaja osallistuu niihin yksityishenkilönä. Hän vastaa vahingoista joukon johtajana, mutta vahingon tapahtuessa korvausvelvollisuus ei kuulu työnantajalle, kuten vuosisuunnitelmaan merkityillä retkillä.

3 Kohde

Kohde on valittava siten, että retki tai leirikoulu voidaan toteuttaa turvallisesti oppilaat ja heidän käyttäytymisensä huomioon ottaen. On syytä välttää kohteita, joissa vaara on ilmeinen ja valvonta vaikeaa, esimerkiksi kylpylöitä.

4 Pelisäännöt

Opettajan kannattaa suunnitella retki ajoissa ja huolella. Riskien hallinnassa auttaa, kun ne tiedostaa ja arvioi ennalta.

Kriisitilanteiden varalle tarvitaan ohjeet: miten toimitaan, jos esimerkiksi joku sairastuu tai joutuu onnettomuuteen, on päihtynyt, tapahtuu varkaus tai joku joudutaan lähettämään kesken retken kotiin. Oppilaat ja huoltajat tulee sitouttaa yhteisiin sääntöihin ja suunnitelmiin.

5 Huoltajat

Kaikkien huoltajien on oltava selvillä retken yksityiskohdista, ja heiltä on saatava kirjallinen suostumus siihen, että heidän lapsensa voi osallistua retkelle ja että he hyväksyvät sovitut säännöt ja suunnitelmat.

Sääntöjen ja suunnitelmien tulee olla kirjallisen suostumuspaperin liitteenä.

Lapsen mahdollisista sairauksista tai muista retkellä huomioon otettavista rajoitteista on kysyttävä huoltajilta kirjallisesti. Huoltaja voi olla mukana retkellä, mutta hänen mukanaolonsa ei vähennä opettajan vastuuta.

6 Vakuutukset

Onko koulu vakuuttanut oppilaat myös retken ajaksi? Ellei ole, retkelle tarvitaan erillinen vakuutus. Vakuutusehdot on tällöin selvitettävä kaikille, samoin se, korvaako vakuutus esimerkiksi esinevahinkoja. Retkelle kannattaa ottaa mukaan vakuutusyhtiön ympärivuorokautinen yhteysnumero, josta saa neuvoja oikeista toimintatavoista.

Opettajan OAJ:n jäsenmaksuun sisältyvät vapaa-ajan vakuutukset eivät ole voimassa virkamatkalla kuten leirikoulussa ja luokkaretkellä. Opettajan tulee varmistaa työnantajalta ja omasta vakuutusyhtiöstä, että hänen vakuutusturvansa kattaa kaikki tapaturma- ja sairastumistilanteet matkan aikana.

7 Raha

Retkien ja leirikoulun toteuttaminen vaatii usein itse hankittua rahaa. Opettajilla ei ole velvollisuutta osallistua rahan hankintaan eikä retkikassan hoitamiseen. Rehtorin ja opettajan täytyy kuitenkin olla selvillä huoltajien keskuudestaan valitsemista vastuuhenkilöistä, rahanhankinnan tavoista sekä rahan kertymisestä.

Ennen rahan keräämisen aloittamista on tehtävä sopimus, jossa yksilöidään mahdollisimman tarkoin rahan keräämiseen ja käyttöön liittyvät asiat. Sopimuksesta tulee käydä ilmi muun muassa miten kerätyt rahat käytetään tai jaetaan, jos retki ei toteudu, samoin se, miten menetellään, jos rahan keräämisessä mukana ollut oppilas ei osallistukaan retkelle.

8 Toteutus

Huolellisen valmistelun ohella suunnitelman mukainen toteutus on paras tae siitä, että retkestä tulee onnistunut ja turvallinen. Valvonta on aukotonta ja vahingoittumisvaara vähäinen mutta aina mahdollinen.

9 Vapaaehtoisuus

Opettajaa ei voi velvoittaa järjestämään retkeä tai leirikoulua. Nämä ovat vain yksi vaihtoehto koulun toiminnassa. Opettaja voi pelkästään vastuuseen ja turvallisuushkiin vedoten todeta, ettei retkeä tai leirikoulua voida järjestää. Tätä mielipidettä on kunnioitettava ja yhdessä etsittävä muita toimintavaihtoehtoja.

Jos opettaja valitsee opetusmenetelmäkseen leirikoulun tai luokkaretken ja se otetaan vuosisuunnitelmaan, matka on opettajan työtä ja virkamatka.

10 Korvaukset

Vuosisuunnitelmaan merkitty retki tai leirikoulu on opettajalle virkamatka, josta maksetaan virkaehtosopimuksen mukaiset korvaukset, muun muassa matkakustannukset ja päiväraha.